

ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΚΑ ΚΑΙ ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΜΕ

Το τελευταίο διάστημα έχουν αυξηθεί σημαντικά τα κρούσματα αυθαιρεσίας των υπηρεσιών του ΙΚΑ απέναντι στις εργοληπτικές επιχειρήσεις. Πιστεύω ότι θα έπρεπε άμεσα να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα και να ζητήσουμε από τη διοίκηση του ΙΚΑ να παρεμβεί με συγκεκριμένο τρόπο στα θέματα ειδικά των δημοσίων έργων και να υποχρεώσει τα κατά τόπους υποκαταστήματα να λειτουργούν με ενιαίους κανόνες για να σταματήσει επιτέλους η αυθαιρεσία της υπερεξουσίας του κάθε προϊσταμένου.

Όπως ίσως γνωρίζετε μετά από σημαντικές αποφάσεις του ΣΤΕ αλλά και λόγω των τριβών που υπήρχαν στις σχέσεις εργοληπτών Δ.Ε και υποκαταστημάτων του ΙΚΑ η διοίκηση του ΙΚΑ εξέδωσε μια σημαντική εγκύκλιο την 94/2007 και την συμπληρωματικής της Ε41/207/24-10-2008 οι οποίες πραγματικά ξεκαθαρίζουν τα ζητήματα και θέτουν συγκεκριμένους κανόνες και τρόπους στον έλεγχο των ασφαλιστικών εισφορών στα Δ.Ε. ελάχιστα ίσως θέματα χρειάζονται μία επιπλέον επεξεργασία και ξεκαθάρισμα.

Το πρόβλημα όμως είναι ότι οι προϊστάμενοι των υποκαταστημάτων του ΙΚΑ δεν εφαρμοστούν τις συγκεκριμένες εγκυκλίους και απαιτούν από τους συναδέλφους εργολήπτες εντελώς αυθαίρετα να κλείνουν τις υποθέσεις τους με παράλογο και παράτυπο τρόπο.

Θα προσπαθήσω με λίγα λόγια να περιγράψω το πρόβλημα και τις δυνατότητες που ίσως έχουμε να το αντιμετωπίσουμε.

Όπως γνωρίζετε σε κάθε έργο το ΙΚΑ ορίζει ένα συγκεκριμένο ποσοστό εργατικής δαπάνης (ΠΕΔ) το οποίο υπολογίζεται αναλυτικά σύμφωνα με επιμέρους συντελεστές επί των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση. Οι συντελεστές αυτοί προβλέπονται στον κανονισμό ασφάλισης του ΙΚΑ (αρθ.38) είναι προσεγγιστικοί αλλά δεν έχουν και μεγάλη σημασία εφόσον παίζουν το ρόλο που προβλέπεται από το νόμο και τη εγκύκλιο 94/07. Συνήθως το ΠΕΔ στα μικρά έργα προσεγγίζει αρκετά το αντίστοιχο ποσοστό που προκύπτει από τις πραγματικές ΑΠΔ του έργου, στα μεσαία και μεγάλα όμως έργα το ΠΕΔ είναι σημαντικά μεγαλύτερο από τις πραγματικές ΑΠΔ των έργων και εδώ αρχίζει το πρόβλημα.

Η εγκύκλιος 94/07 στην παρ. 2.1 που αφορά την εφαρμογή του συντελεστή αναφέρει:

*“Μετά το πέρας των εργασιών και εφ’ όσον από τα στοιχεία που θα προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος, προκύψει ότι οι καταβληθείσες εισφορές υπερβαίνουν τις πράγματι οφειλόμενες για την ασφάλιση των απασχοληθέντων εργατοτεχνητών, οι επιπλέον καταβληθείσες εισφορές επιστρέφονται **άτοκα** στον δικαιούχο ύστερα από αίτησή του. Από τα προαναφερόμενα συνάγεται ότι ο Συντελεστής Εργατικής **Δαπάνης είναι απόλυτα περιοριστικός κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου, χρησιμεύει δηλαδή για τον καθορισμό του ελάχιστου ύψους των εισφορών που πρέπει να καταβληθούν.***

Αντίθετα κατά την εκκαθάριση η σημασία του είναι ενδεικτική και προκειμένου να απαιτήσουμε εισφορές πέραν αυτών που καταβλήθηκαν με βάση τις ανακεφαλαιωτικές καταστάσεις ή ΑΠΔ, θα πρέπει από βασίμια στοιχεία να αποδεικνύεται η μη τήρηση ή η πλημμελής τήρηση των υποχρεώσεων του εργοδότη και ότι η πραγματική δαπάνη που προκύπτει από τις υποβληθείσες καταστάσεις δεν είναι ακριβής. Τέτοια στοιχεία είναι οι τυχόν καταγγελίες ασφαλισμένων, εκθέσεις επιτόπιων ελέγχων κτλ.

Θα πρέπει δηλαδή η Υπηρεσία να αποδεικνύει ότι οι προσκομισθείσες ΑΠΔ είναι ανακριβείς και από μόνο του το γεγονός ότι υπάρχει διαφορά μεταξύ των εισφορών που υπολογίζονται με τον συντελεστή εργατικής δαπάνης και αυτών που προκύπτουν από τις προσκομισθείσες ΑΠΔ, δεν μπορεί να συνταχθεί έκθεση ελέγχου.”

Αντίθετα προς τα παραπάνω, τα κατά τόπους υποκαταστήματα προσπαθούν παρανόμως να πιέσουν τους συναδέλφους να καταθέσουν ΑΠΔ οι οποίες να ταυτίζονται με την εργατική δαπάνη που προκύπτει από το ΠΕΔ δηλ τους οδηγούν να δηλώνουν εικονικές ασφαλιστικές εισφορές και επομένως εικονικές δαπάνες στα έργα.

Δυστυχώς πολλοί συνάδελφοί για να πάρουν την βεβαίωση και να μπορούν να πληρωθούν τους λογαριασμούς τους υποκύπτουν στις πιέσεις αυτές δημιουργώντας ουσιαστικά μια βόμβα μέσα στα λογιστικά τους βιβλία. Σε άλλες περιπτώσεις που τα υποκαταστήματα λειτουργούν πιο λογικά οι συνάδελφοι καταθέτουν τα ποσά που προκύπτουν από το ΠΕΔ και κατά την εκκαθάριση απαιτούν από το ΙΚΑ την επιστροφή των επιπλέον χρημάτων όπως ακριβώς προβλέπει η παραπάνω εγκύκλιος.

Όμως σε καμία σχεδόν περίπτωση τα χρήματα δεν επιστρέφονται και οι συνάδελφοι είναι υποχρεωμένοι να ξεκινήσουν δικαστικό αγώνα για να δικαιωθούν μετά από χρόνια και να πάρουν τα χρήματα που δικαιούνται.

Σήμερα με το υπάρχον φορολογικό καθεστώς, ένας απλός υπολογισμός αποδεικνύει ότι η εισφοροδιαφυγή από τις τεχνικές επιχειρήσεις όχι μόνο είναι αδιανόητος αλλά δεν συμφέρει και οικονομικά. Η τακτική του ΙΚΑ να μην επιστρέφει άμεσα τα επιπλέον χρήματα οδηγεί τους συναδέλφους στην εμπορία ενσήμων με ολέθρια αποτελέσματα τόσο για το ΙΚΑ όσο και για τις ίδιες τις εργοληπτικές επιχειρήσεις.

Οι καιροί είναι δύσκολοι, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις δεν αντέχουν πλέον να αντιμετωπίζουν τις αυθαιρεσίες του κάθε υπαλλήλου που δεν εφαρμόζει ούτε καν τις εγκυκλίους του αρμόδιου υπουργού του. Θα πρέπει όμως άμεσα να ζητήσουμε συνάντηση με τον διοικητή του ΙΚΑ, να θέσουμε το ζήτημα και να απαιτήσουμε να δοθεί μια ξεκάθαρη εντολή προς τα υποκαταστήματα.

Μέχρι να λυθούν τα ζητήματα αυτά προτείνω στους συναδέλφους τα ακόλουθα:

1. Έλεγχος του ΠΕΔ κατά πόσο έχει υπολογισθεί σωστά και σύμφωνα με τα ποσοστά τα αναφερόμενα στον κανονισμό του ΙΚΑ (ΦΕΚ 418/5-4-2002). Εφόσον έχουν υπολογισθεί σύμφωνα με τα παραπάνω οποιαδήποτε ένσταση κατά του ΠΕΔ δεν θα έχει κανένα αποτέλεσμα και επομένως οι συνάδελφοι καλό θα ήταν να μην αναλώνονται σε αυτό.
2. Άμεση υποβολή (και παντως πριν εκτελεσθούν) στο αρμόδιο υποκατάστημα του ΙΚΑ κατάσταση εργασιών που πρόκειται να γίνουν από εστεγασμένα επαγγέλματα ή εργασίες που γίνονται στο εργοστάσιο (π.χ βαμμένα ξύλινα κουφώματα).
3. Υποβολή των εγκεκριμένων ΑΠΕ για πιθανή αλλαγή του ΠΕΔ.
4. Μετά το πέρας του έργου και αφού έχει εκδοθεί η βεβαίωση περαίωσης ζητάμε άμεσα εκκαθάριση του έργου σύμφωνα με την παρ. 3 της εγκυκλίου 94/2007

5. Σε περίπτωση που ήδη λόγω του ΠΕΔ έχουν κατατεθεί χρήματα κατά την διάρκεια του έργου που υπερβαίνουν την δαπάνη των ΑΠΔ ζητάμε την άμεση επιστροφή τους και αν αυτό δεν γίνεται αποδεκτό από το υποκατάστημα πρέπει να προχωράμε άμεσα σε αγωγές για να μην χάνουμε χρόνο διότι αργεί σημαντικά η εκδίκαση τους.
6. Τέλος, θα πρέπει στις μισθοδοτικές καταστάσεις των ΑΠΔ να περιλαμβάνονται τα πραγματικά στοιχεία όσον αφορά το ύψος των αποδοχών διότι οποιαδήποτε απόκλιση απ' αυτές αφ' ενός την βρίσκουμε μπροστά μας, είτε ως καταγγελία, είτε ως αρνητική αναθεώρηση και αφετέρου δεν κερδίζουμε απολύτως τίποτα διότι το πληρώνουμε ως φόρο. Απλά θα πρέπει να υπογράψουμε σύμβαση με τον κάθε εργαζόμενο όπου θα φαίνεται η πραγματική αμοιβή του και να κρατάμε παρουσιολόγιο σε κάθε εργοτάξιο, πράγματα που θα χρειασθούν στην εκκαθάριση του ΙΚΑ.

ΜΑΝΔΗΛΛΑΡΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ